

2 Şubat'ta başlayacak uygulama, işlem saatlerini değiştirmeyecek

Açılış seansı, İMKB'de dalgalanmayı azaltacak

● Jülide YİĞİTTÜRK
BORSA/FİNANS SERVİSİ

Piyasa aktörlerini yakından ilgilendiren 'açılış seansı' uygulamasına az bir süre kaldı. İstanbul Menkul Kıymetler Borsası'nda çok sayıda emrin yarattığı yoğunluğun ve fiyat dalgalanmalarının azaltılması amacıyla 2 Şubat'ta açılış seansı uygulamasına geçilecek.

Uygulamaya göre, açılış seansı 9:30-10:00 arasında yapılacak. 9:30-9:50 arasındaki 20 dakikalık sürede emirler toplanacak. Bu süre içinde sisteme giren emirleri kimse göremeyeceği gibi, hiçbir işlem de yapılmayacak. 9:50-10:00 arasındaki 10 dakikalık sürede ise emirlerin eşleştirilmesi başlayacak, işlemler gerçekleşecek ve tek bir açılış fiyatı belirlenecek. Ardından günlük seanslar normal seyrinde yapılma-ya devam edecek. Açılış seansında sadece "Ulusal Pazar, İkinci Ulusal Pazar ve Yeni Ekonomi Pazar"larında işlem gören şirketlerin "Eski ve Yeni" özellik kodlarındaki hisse senetleri ile Borsa Yatırım Fonu Pazarı'nda işlem gören borsa yatırım fonlarının katılma belgelerine emir girilebilecek.

İMKB Başkan Yardımcısı Dr. Sezai Bekgöz, müzayede ile başlatılan seanslarda sürekli ve yoğun emir akışı ile birlikte gerçekleşen işlemlerin doğal olarak gerek borsa gerekse üye sistemlerinde gün başlarında ciddi bir yoğunluk yarattığını söyledi. Bekgöz, sözlerine şöyle devam etti:

"Bunun yanı sıra sabah açılışlarda boş olan emir dosyalarına çeşitli fiyatlardan aktarılan farklı fiyat seviyelerindeki çok sayıda emrin sürekli müzayede ortamında karşılaşması, yüksek fiyat dalgalanmaları oluşmasına zemin hazırlayabilmektedir. Diğer taraftan, bu durumun çözümüne yönelik olarak hemen hemen tüm gelişmiş piyasalarda "çok fiyat sürekli müzayede" yöntemi ile işlemler başlatılmadan "tek fiyat yöntemi"nin uygulandığı görülmektedir. Açılış öncesinde uygulanan emir toplama ve toplanan emirleri işlem miktarını maksimize eden tek fiyat seviyesinden karşılaştırıp, bu fiyat sevi-

TSPAKB: Seans saatleri uzatılmalı

Alparslan Budak

TSPAKB Genel Sekreter Yardımcısı Alparslan Budak, açılış seansına ek olarak kapanış seansının da uygulamaya konulması ve seans saatlerinin uzatılması gerektiğini belirtti. Budak, açılış seansının esas amacının, bir önceki günün kapanışı ile ertesi günün açılış arasında, fiyatları etkileyebilecek bir haber açıklanması halinde, olası fiyat dalgalanmalarını en aza indirmek olduğunu belirtti. Bu uygulamayı kullanan ülkelerde, günlük işlem akışının üç seansa bölündüğünü belirten Budak, konuya yönelik şunları söyledi: "Gelişmiş ülke piyasalarında ana seans, genelde sürekli müzayede ile ve kesintisiz yapılmakta, ardından kapanış seansı düzenlenmektedir. İMKB'nin açılış seansı uygulamasını başlatmasının piyasanın gelişimi için oldukça faydalı olacağını düşünüyoruz. Öte yandan, yurtdışı uygulamalara paralel şekilde, seans saatlerinin uzatılması önerisi de değerlendirilmelidir. Örneğin, İMKB'de öğle arası kaldırılarak tek seans uygulamasına geçilebilir ve ana seans süresi 6,5 saate uzatılabilir. Açılış seansını uygulayan ülkeler arasında İMKB, işlem süresi en kısa olan borsalar arasındadır. Ayrıca, kapanış seansı düzenlenmesi de düşünülmelidir. Örneğin kapanış seansı, ana seansın bitiminden sonra 16:30-17:00 saatleri arasında düzenlenebilir."

Açılış seansı uygulayan borsalar

- ✓ New York Borsası
- ✓ NASDAQ
- ✓ EuroNext Borsası (Paris, Amsterdam, Brüksel, Portekiz)
- ✓ Londra Borsası
- ✓ İsviçre Borsası
- ✓ Atina Borsası
- ✓ Stockholm Borsası

İMKB'de seans saatleri

Açılış Seansı 9:30-9:50 Emir Giriş Aşaması
Açılış Seansı 9:50-10:00 Tek Fiyat Belirleme-İşlemler
Ana Seans I 10:00-12:00 Sürekli Müzayede
Ana Seans II 14:00-16:30 Sürekli Müzayede

İki aşamadan oluşuyor

Bekgöz, açılış seansının temel olarak iki aşamadan oluştuğunu belirterek, "İlk aşama emir toplama zarfında emirler sisteme iletilir ve öncelik kurallarına göre sıralanır. Eşleştirme yapılmaz. İkinci aşama açılış işlemlerinde ise sistemde yer alan alı-satış emirleri üzerinden yapılan değerlendirme ile açılış fiyatı belirlenir ve fiyat-zaman önceliği açısından uygun durumda olan emirler, karşılığında yeterli miktarda emir bulunması şartıyla, açılış fiyatından işleme döndürür" dedi.

Seans süreleri değişmeyecek

Açılış seansı uygulamasının başlangıcıyla birlikte iki seans uygulamasına devam edileceğini ve seans sürelerinde herhangi bir değişikliğe gidilmeyeceğini ifade eden Bek-

göz, açılış seansında bir hisse senedindeki işlemler ilgili hisse senedinde en çok işlem miktarının gerçekleşmesini sağlayan tek bir fiyattan gerçekleşeceğini ve bu fiyatın o hissenin "açılış fiyatı" olarak adlandırılacağını söyledi. Açılış fiyatının hesabında sadece limit fiyatlı normal emirler dikkate alınacağını ifade eden Bekgöz, sözlerine şöyle devam etti:

"Uygulamada 'açılış fiyatı' bir ilk işlem fiyatı işlevini görmektedir. Halihazırdaki baz fiyat ve fiyat marjları kurallarında herhangi bir değişiklik söz konusu değildir. Açılış fiyatı belirlenemiyorsa girilmiş olan tüm limit fiyatlı emirler sürekli müzayede seansına aktarılır. Açılış fiyatı belirlenmiş ise girilmiş olan limit fiyatlı emirlerden işlem görmeyenler (bir kısmı işlem gördüyse kalan bölümü) seansın sürekli müzayede kısmına aktarılır."